Dlaczego warto monitorować przebieg działań prozdrowotnych firmy i ich efekty i jak to robić?

Eliza Goszczyńska
Krajowe Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy
Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi

NPZ NARODOWY PROGRAM ZDROWIA
Projekt finansowany ze środków
Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020

INSTYTUT MEDYCYNY PRACY IM. PROF. J. NOFERA

O czym będzie mowa?

1. **Rodzaje ewaluacji** promocji zdrowia w zakładach pracy
2. **Odbiorcy wyników ewaluacji** w firmach
3. **Najczęstsze błędy** w ewaluacji przedsięwzięć prozdrowotnych w zakładach pracy

Dwa główne rodzaje ewaluacji przedsięwzięć prozdrowotnych w firmach

1. MONITORING PRZEDSIĘWZIĘĆ PROZDROWOTNYCH (INACZEJ EWALUACJA PROCESU)

2. EWALUACJA EFEKTÓW PROGRAMU

Ewaluacja procesu

1. Jej założenia opracowywane są wraz z planem przedsięwzięć prozdrowotnych
2. Prowadzona jest od początku wdrażania programu
3. Służy odpowiedzi na następujące pytania:
   - Czy program implementowany jest zgodnie z planem?
   - Jaka jest jakość wdrażanych przedsięwzięć prozdrowotnych oraz jakość działań dotyczących obiegu informacji o nich, w tym:
     - Czy informacja o programie trafia do grupy docelowej?
     - Jaki jest stopień zainteresowania proponowanymi działaniami?
     - Czy zaplanowane działania trafiają do grupy docelowej, a może korzystają z nich chętniej inne osoby?
     - Jaki jest poziom uczestnictwa ich adresatów?
     - Jaka część uczestników rezygnuje z programu przed jego zakończeniem?
     - Jaki jest poziom zadowolenia z oferty (jej zawartości, jakości)?
4. Tego rodzaju informacje stanowią podstawę niezbędnych modyfikacji wdrażanych przedsięwzięć
5. Powinna zakończyć się opracowaniem wniosków z prowadzonych prac ewaluacyjnych

Ewaluacja efektów

1. Jej założenia opracowywane są wraz z planem przedsięwzięć prozdrowotnych
2. Służy identyfikacji skutków programu:
   - doświadczanych przez pracowników i/lub firmę (tj. o charakterze biznesowym)
   - bezpośrednich i/lub średnioterminowych i/lub długoterminowych
3. Moment jej realizacji w programie promocji zdrowia:
   - porównanie stanu po wdrożeniu ze stanem sprzed wdrożenia (w oparciu o dane uzyskane na etapie diagnozy potrzeb) i/lub
   - określenie poziomu danego zjawiska (skutku) po zamknięciu programu na podstawie subiektywnych ocen jego adresatów/uczestników
4. Powinna zakończyć się opracowaniem raportu z przebiegu ewaluacji efektów oraz zaobserwowanych skutków programu

Odbiorcy ewaluacji w firmie

- Pracodawca, decydenci
- Pracownicy, adresaci działań prozdrowotnych
- Menadżerowie działań prozdrowotnych

Błędy dotyczące ewaluacji działań prozdrowotnych w firmach

1. Brak jakiejkolwiek formy ewaluacji działań promujących zdrowie personelu
2. Zaniechanie ewaluacji efektów
3. Brak monitoringu przedsięwzięć prozdrowotnych

Tabela: Obszary ewaluacji ponadobligatoryjnych działań na rzecz zdrowia personelu wdrażanych w średnich i dużych zakładach pracy w Polsce w ciągu 2 lat przed badaniem (N=950, dane w %, Źródło: Badanie KCPZwMP, 2017 r.)

Przedmiot oceny:	**Tak, jest/był oceniany**	**Nie**
EWALUACJA EFEKTÓW		
Wpływ działań firmy na prozdrowotne zmiany w stylu życia pracowników	**36**	**64**
Relacje pomiędzy kosztami działań a korzyściami dla firmy	**38**	**62**
Wpływ na wydajność, produktywność personelu	**40**	**60**
Wpływ działań na stan zdrowia załogi	**40**	**60**
MONITORING		
Przyczyny sukcesów i niepowodzeń tych działań	**26**	**74**
Stosunek pracowników do działań	**46**	**54**
Żadne tego typu oceny nie były prowadzone w minionych dwóch latach	**33**	

Błędy w ewaluacji działań prozdrowotnych w firmach

4. Prowadzenie ewaluacji w sposób przypadkowy, mimochodem, bez planowania
5. Nie wykorzystywanie w celu oceny programu stosunkowo łatwo dostępnych w organizacji zasobów, źródeł informacji; tworzenie nowych procedur pozyskiwania danych
6. Skupianie się w ewaluacji na obserwacji skutków pozytywnych interwencji prozdrowotnej, nie dostrzeganie skutków negatywnych/niepożądanych

Błędy w ewaluacji działań prozdrowotnych w firmach

7. Niewłaściwy czas/moment ewaluacji efektów interwencji prozdrowotnej
8. Wyciąganie wniosków dotyczących przebiegu i skutków programu na postawie cząstkowych danych

Dziękuję za uwagę

Dane kontaktowe:

Krajowe Centrum Promocji Zdrowia w Miejscu Pracy
Instytut Medycyny Pracy w Łodzi im. prof. dra med. Jerzego Nofera
ul. św. Teresy od Dzieciątka Jezus 8, 91-348 Łódź
tel.: 42 6314 686, tel./fax: 42 6314 685
e-mail: whpp@imp.lodz.pl

www.promocjazdrowiawpracy.pl
www.pracanazdrowie.pl